

TOIMINTAKERTOMUKSEN LAATIMINEN

Kirjanpitolautakunta (KILA) antoi 12.9.2006 yleisohjeen toimintakertomuksen laatimisesta. Yleisohje opastaa kirjanpitolain (1336/1997) 3 luvussa tarkoitetun toimintakertomuksen laatimisessa ja koskee toimintakertomuksen sisältövaatimuksia. Yleisohjeessa on huomioitu kirjanpitolaki sellaisena kuin se on viimeisten lakimuutosten jälkeen (1312/2004). Tähän esitykseen on tiivistetty uuden yleisohjeen olennaisimpia kohtia.

Yleisohjeen tarkoituksena on parantaa toimintakertomusten vertailukelpoisuutta yhdenmukaistamalla tunnuslukujen ja muiden tietojen esittämistapaa.

Toimintakertomuksen laatimisvelvollisuus

Kirjanpitolain 3:1 §:n perusteella kirjanpitovelvollisen on liitettävä tilinpäätökseensä toimintakertomus, jossa annetaan tiedot tämän toiminnan kehittymistä koskevista tärkeistä seikoista, jos:

kirjanpitovelvollisen

1. liikkeeseen laskemat arvopaperit ovat julkisen kaupankäynnin kohteena *tai*
2. kirjanpitovelvollisen sekä päätyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella on ylittynyt vähintään kaksi 9 §:n 2 mom. tarkoitetuista rajoista (nk. pienen kirjanpitovelvollisen rajat):
 - 1) liikevaihto tai sitä vastaava tuotto 7,3 milj. €
 - 2) taseen loppusumma 3,65 milj. €
 - 3) palveluksessa keskimäärin 50 henkilöä).

Kirjanpitolautakunta kehottaa pientä kirjanpitovelvollista omiin voimavaroihinsa ja osaamiseensa nähden pidättäytymään oma-aloitteisesta toimintakertomuksen laatimisesta. Sen tulee kuitenkin aina antaa asianomaisessa yhteisölaissa esitettäväksi edellytetyt toimintakertomuksen tiedot joko toimintakertomuksena tai, lain sen salliessa, liitetietona. Selvyiden vuoksi tämä asiakirja kannattaa nimetä asianomaisen yhteisölain mukaan esimerkiksi ”osuuskuntalain tarkoittamiksi toimintakertomustiedoiksi” ja sisältää vain yhteisölain nimenomaisesti edellyttämät tiedot.

Toimintakertomuksen sisältö

Toimintakertomuksessa on arvioitava kirjanpitovelvollisen toiminnan laajuuteen ja rakenteeseen nähden tasapuolisesti ja kattavasti merkittävimpiä:

- 1) riskejä
- 2) epävarmuustekijöitä
- 3) muita liiketoiminnan kehittymiseen vaikuttavia seikkoja
- 4) taloudellista asemaa ja tulosta.

Arvion tulee sisältää:

- 1) keskeisimmät tunnusluvut liiketoiminnan sekä taloudellisen aseman ja tuloksen ymmärtämiseksi.
- 2) tunnusluvut ja muut tiedot henkilöstöstä, ympäristötekijöistä sekä muista merkityksellisistä seikoista.

Toimintakertomuksen tulee esittää lisäksi tiedot olennaisista tapahtumista tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen ja arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä selvitys tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta.

Kirjanpitolain 3:2 §:n vaatimus oikeiden ja riittävien tietojen antamisesta koskee myös toimintakertomusta. Toimintakertomuksen laatimista koskevat myös kirjanpitolain 3:3 §:ssä esitetyt yleiset periaatteet, kuten oletus toiminnan jatkuvuudesta ja johdonmukaisuus laatimisperiaatteiden sekä -menetelmien soveltamisessa tilikaudesta toiseen.

Kirjanpitolaikunta pitää keskeisenä olennaisuutta, johdonmukaisuutta ja varovaisuutta. Toimintakertomusta koskevat vaatimukset riippuvat kirjanpitovelvollisen koosta ja yhteisömuodosta. **Eri yhtiömuotoja koskevat toimintakertomuksen vaatimukset poikkeavat toisistaan ja ne tulee tarkistaa erikseen kustakin yhteisölaista.**

Emoyrityksen toimintakertomuksessa esitetään myös konsernia koskevat tiedot.

Kauppa- ja teollisuusministeriön asetus rahoitusvälineistä (1315/2004) ja sen 11 § velvoittaa antamaan toimintakertomuksessa seuraavat tiedot käypään arvoon merkityistä rahoitusvälineistä:

- 1) rahoitusriskien hallinnan tavoitteista ja menettelytavoista
- 2) hinta-, luotto-, likviditeetti- ja kassavirtariskeistä, jos nämä tiedot ovat olennaisia yrityksen varojen, velkojen, rahoitusaseman tai tuloksen arvioimisen kannalta.

Toimintakertomuksen tehtävät

Toimintakertomuksen tarkoituksena on osaltaan varmistaa, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan kirjanpitovelvollisen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen tehtävänä on selventää tilinpäätöstä ja täydentää sitä muilla tiedoilla. Toimintakertomuksen ei kuulu vain yksinomaan esittää tai kommentoida tilinpäätöksen ulkopuolelle jätettyjä seikkoja, eikä myöskään rajoittua toistamaan tilinpäätöksestä ilmeneviä tietoja.

Toimintakertomuksen, kuten muidenkin tilinpäätökseen kuuluvien ja liittyvien asiakirjojen tulee muodostaa tilinpäätöksen kanssa yhtenäinen kokonaisuus myös esitysteknisesti, käyttämällä samoja kirjanpidollisia käsitteitä sekä yhdenmukaisia tunnuslukuja ja toimialakohtaisten tietojen jaottelua.

YRITYSTUTKIMUSNEUVOTTELUKUNTA RY

Analyysityöryhmä

24.9.2007

Yleisohje Kirjanpitolautakunnan sivuilla:

<http://ktm.elinar.fi/ktm/fin/kirjanpi.nsf/all/F656564842BC1755C22571ED0047A0B1>